

MAGYAR KÁVÉSIPAR

MAGYAR VENDEGLŐS- ÉS KÁVÉS-IPAR

• XXV-İK •
ÉVFOLYAM

A BUDAPESTI KÁVÉSIPARTESTÜLET, A KÁVÉ-
SOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE ÉS A FŐPINCÉREK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE HIVATALOS LAPJA

BUDAPEST 1922.
SZEPTEMBER 1.

Postatakarékpénztári c s e k k -
s z á m l a : 47.368.

Szerkesztő és lapfőigazgató: BARTA MANÓ

Telefon: 68—15.

Előfizetési árak: Egész évre 200 korona, félévre 100 korona
A lapot ipartársulati tagok a tagdíj fejében ingyen kapják

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, VI, Teréz-körút 24/a
Megjelenik minden hó 1. és 15. napján.

A kormányzó akciója a nyomor enyhítésére

Magyarország kormányzója megleghangu felhívással fordult az ország lakosságához, hogy a közelgő tél nyomorúságainak enyhítése és elhárítása céljából fogjon össze az egész magyar társadalom.

A kormányzó ur főmértéságának szótátát kíséri gróf Bethlen István, m. kir. miniszterelnök felhívása, ki ismételtlen figyelmeztet a közelgő tél nehéz viszonyaira.

»Ebben az adakozásban mindenkinek részt kell vennie, aki legelemibb megélhetésében maga segítségére nem szorul, mert ennek a mozgalomnak sikeréhez a magyar társadalom becsülete van kötve.

Fejtse ki a magyar társadalom adományaival, ingyenes közreműködésével most is azt az áldozatkészségét, amelyet a háborús segélyezésben olyan dicséretreméltó módon nyilvánított meg.

Gondolja meg, hogy a tömegek enyhíthetetlen insége nem rejt kisebb veszedelmeket magába a társadalomra, a nemzetre, a hazára, mint a háború rémségei. Elhárításukra nemcsak az emberbaráti, érzés, nemcsak a hazafias együvértartozás követeli meg a legmesszebbmenő áldozatokat, hanem mindazok legközvetlenebb személyes és vagyoni érdeke, akiknek val veszteni valójuk. Az államhatalom minden súlyával nem tarthatja fen a rendet és békét, ha nem segítik a társadalomnak azok a tagjai, akik rideg önzésükkel a felforgatás veszélyét önmaguk idéznék fejükre.

E felhívás súlyos szavai után nem szükséges részleteznünk a gazdasági helyzetet. Benne élünk a legnehezebb időkben és küzdünk a létért, a megélhetésért.

De bármennyire nehéz a mi küzdelmünk, a magyar kávéipar dolgozó polgárai sohasem felelték el kötelességüket az állam, a haza és a társadalom iránt.

A háború nehéz éveiben kivettük részünket a kötelességteljesítésből, adtunk két kézzel, szertető szívvel.

Tudjuk, hogy nem csalódunk most sem, ha kartársaink figyelmét felhívjuk e legmagasabb helyről érkezett intő szavakra.

Ha valaha igaz volt, hogy aki ad önmagának ad, most kétszeresen ad, mert e mozgalom minél nagyobb eredménye biztosítja a nyugodt polgári munkát és a tél nehézségeinek elviselését.

Adjon hát mindenki — többet mint amennyit képes!

Ipartestületünk a gyűjtést 10.000 koronával kezdi meg és kéri a kartársakat, hogy adományaikat mielőbb juttassák el az ipartestületi irodába.

Sztrájk után

Rövid három hónapon belül immár a második munkásmozgalom iparunkban, — mindketto ugyanazzal az eredménnyel, vagy eredménytelenséggel. Sajátságos, hogy amikor a munkásságnak alkalmá volt meggyőződni arról, hogy munkaadói a legnagyobb jóakarattal kísérik a létért való küzdelmüket és mindent megtesznek és megadnak, amit a mai viszonyok között lehetséges, még mindig akadnak vezetők, akiknek hangzatos jelszavaira hallgatva belé hagyják magukat sodortatni újabb, meg újabb mozgalmakba és tekintet nélkül az előttünk álló téli időszakra, a nap-nap mellett növekvő drágaságra, existenciájuk kockáztatásával hatalmi és rendszeri kérdéseket akarnak keresztülvinni a lehető legalkalmatlanabb időkben.

Ha az e napokban lezajlott sztrájk eseményeit végiggondoljuk, kell, hogy minden gondolkodó munkás előtt felvetődjék az a kérdés: »Miért is ettük meg a békát?

A munkásság vezetői, akik tárgyalásokat kezdeményeztek és folytattak, nagyon jól tudták, hogy a munkaadó testületnek a bérkérdésekben a lehető legmesszebbmenően hajlandók áldozatokra és a mai rendszer keretében készek dolgozó munkásaik jogos és méltányos érdekeit kielégíteni.

Ugyancsak jól ismerik a komoly munkások azt a keserves küzdelmet, amelyet a munkaadók a drágasággal, a hatóságokkal, a terhekkel szemben folytatnak s amelyek ily válságos időkben mindennemű rendszerváltozást — ha az még a legideálisabb lenne is — lehetetlenné tesznek.

Ennek ellenére a szakmához állítólag értő, magukat »munkásoknak« nevező vezetők jónak látták minden előzetes tájékozódás nélkül harcot indítani a szálalékos rendszer bevezetéséért.

Nem kívánunk most a kommunizű szálalékos rendszer kritikájával toglalkozni, meggyőződünk róla, hogy ez a mi viszonyaink mellett hátrányos és sem a munkások, sem a munkaadók érdekében nem áll, sőt a közönség jogos érdekeinek sem teiel meg.

Kitört hát a sztrájk és a munkásság vezetősége csak a sztrájk tartama alatt informáltatta magát arra nézve, hogy az OKAB a százalékos rendszer ellen állást foglal.

Hát nem érdeklődhetett volna a vezetőség a sztrájk kitorése előtt az OKAB-nál és elkerülhetette volna az egész izgalmat, elkerülhetette volna az üzemek megbénítását, nem kellett volna megzavarni azt a harmóniát, amely munkás és munkaadó között már megszilárdulóban volt.

A sztrájk vége, — legyünk őszinték, — vereség lett a legesufosabb fajtából.

Nem volt a magyar közvéleménynek semmiféle megnyilvánulása, amely hangosan el ne ítélte volna ezt a mozgalmat.

A hatóságok a kötelező pártatlanságuk mellett bizonyos rosszalással vették ezt a mozgalmat tudomásul, a sajtó, tekintet nélkül párt és politikai különbségre, egyhangulag elítélte azt és a közönség, amely előtt a kávéházi és éttermi személyzet bizonyos szimpátiának örvendett, teljesen elfordult és haraggal vette tudomásul kényelmének megzavarását.

A munkaadók, kávéosok és vendéglősök egyaránt, testvéri szolidaritásban, egymást kölcsönösen támogatva egy táborban álltak ellen és e támadás a két ipar egységét és összetartását még szilárdabbá kovácsolta mint valaha.

A sztrájk folyamán igen érdekes dolgokat tudtunk meg.

Rájöttünk arra, hogy a kávéházakban és vendéglőkben nincs nélkülözhetetlen munkás, mindenki a legrövidebb időn belül pótolható.

Rájöttünk azonban arra is, hogy az ugynevezett »pincér nyomor« csak hangzatos frázis. Amikor kiségitő munkások, pikkológyereknek naponta 6—800, sőt 1000 koronát keresnek, mit keres a gyakorlott ügyes munkás?

Rájöttünk arra is, hogy a sztrájk alatt az edények és poharak törése 40%-ról 1%-ra esett.

Ha ezt a keresetet hetekre vagy hónapokra számítjuk át, akkor kiderül, hogy a munkásság által idézett »otttagu munkáscsalád« megélhetése is igen tisztességesen fedezhető, hát még a nőtlen, vagy kisebb családú felszolgálóké.

Végre is a lemondások idejét éljük és ha az egész polgári középosztály, sőt a munkásság nagy része is kénytelen igényeit korlátozni, nem látjuk be, hogy a tetszolgáló személyzetnek külön privilégiumokra lenne joga.

A világrét sem kívánjuk a munkást megélhetésétől megfosztani, örülünk, ha megelégedett emberekkel dolgozhatunk, de amikor a törvények és a viszonyok előírják az üzem teljesítmények árait, amikor Arvyszgáló Bizottság és uzsorabíróság működik, nem vállalhatunk oly terheket, amelyeket elviselni nem, áthárítani még kevésbé bírnak és amelyek jogosultsága legalább is kétes.

Azután hallottunk állításokat és nyilatkozatokat a munkásság szervei részéről, amelyek nem alkalmasak arra, hogy a munkás és munkaadó közötti jó viszonyt helyreállítsák és szolgálják.

De megvádolták a mozgalom folyamán saját munkatársaikat és önmagukat is, amikor a főpincérek ceruzáira felhívták a közönség figyelmét. Tudjuk, hogy a főpincérek 99%-a pincérekből lesz, így tehát előre jelzik, hogyha belőlük főpincérek lesznek, rájuk is vigyázzon a publikum.

Es mindezt azért, mert a főpincérek, ezek az egyől-egyig régi szakemberek, nem tudták belátni a százalékos rendszer egyedül üdvözítő voltát.

Ha belátták volna, akkor nem kellett volna a közönséget a főpincérek ceruzáira figyelmeztetni.

Mi is figyelmeztetjük a közönséget és a munkaadókat arra a lelkiismeretes és kitartó munkára, amelyet a főpincérek ez alatt az igazságtalan harc alatt kifejtettek. Óreg emberek beálltak a konyhába, tüzet raktak, takarítottak, kiszolgálták a vendégeket, ha kellett teljesen egyedül a nyitástól a záróráig. Ezt a magatartást jegyezzük fel és emlékezzünk meg tisztelttel róla, mint a kötelességteljesítés szép példáiról.

De nem hagyhatjuk említés nélkül a »Genfi Szövetség«, a pincérség elitjének viselkedését sem, akik az első pillanattól kezdve szembe fordultak a sztrájkkal és épp úgy, mint a főpincérek, erejükön túlmenőleg szolgálták iparukat.

Hosszra nyulna, ha még további konkluziókat fűznénk e mozgalomhoz. De két dologra fel kell hívunk kartársaink figyelmét. Az egyik: Összetartva egygyől-olvadva minden jogosulatlan törekvéssel szembeszállhatunk.

A másik munkásainknak szól: A lefolyt sztrájk megmutatta, hogy a lelkiismeretlen agitáció, a könnyelműen szétszórt frázisok csak vereségre vezethetnek.

Amikor e sztrájk aktáit lezárjuk, csak arra kérjük kartársainkat, hogy a maguk részéről is borítsanak fátyolt a történetekre.

Ne gyakoroljanak senkivel szemben semmiféle retortiót, a bosszu fegyverét ne használja senki! A félrevezetett és visszatérő munkást fogadják a régi szeretettel, adjanak módot neki a tisztességes megélhetésre, hogy valóra váljék az a mondásunk, hogy a »munkás legjobb bizalmija a munkaadója«.

*

A legutóbbi napok eseményei ismét erősen hullámszásba hozták ipari életünket. Rövid három hónap alatt a második munkásmozgalom, mely az anagy is nehéz viszonyokkal küzdő iparnak működését megzavarja. A mozgalom, amint már cikkünk elején is megállapítottuk, nem járt azzal a sikerrel, amelyet szervezői kítűztek, minthogy annak legfőbb programpontját a százalékkrendszert már a mozgalom első negyedórájában el kellett ejteni, a többi pont pedig olyan volt, amelyek kivívására sztrájkra szükség nem volt.

Nem hagyhatjuk említés nélkül azt a támogatást, amelyet a közönség maga, a sajtó és az illetékes hatóságok jogos küzdelmünkben irántunk tanúsítottak, mely jelentékeny tényezője volt a sikernek, amelyet e jogtalan követelések visszatüsitésében elértünk.

De rá kell mutatnunk arra a szolidaritásra is, amelyet a kávé- és vendéglősipar üzői egyér-

**GRÓF SOMSSICH TIHAMÉR
BORGAZDASÁG RT.
TERÉZ-KÖRUT 9**

Badacsonyi és Édes Furmint

telmüleg tanusítottak és ismét bebizonyították, hogy csak az összetartás vezethet eredményre.

Igaz, volt egy-két kishitű kartársunk is, akik saját pillanatnyi konjunkturájukat fölébe helyezték a kartársi érdekeknek, ezekre gondunk lesz a jövőben.

A sztrájk kitörése.

Augusztus hónap első napjaiban a munkásság szakszervezete memorandummal fordult a két ipartestülethez, melyben az indexszámok figyelembevételét és a százalékos rendszer bevezetését kérték.

A két testület a beadványt tárgyalás alá vette és egyhangulag leszögezte azt az álláspontját, hogy a százalékos rendszer bevezetéséhez nem járul hozzá, azonban a béremelések elől nem zárkózik el és ezekről hajlandó tárgyalni.

A tárgyalás tonálát a vendéglős ipartestület vette fel, ahol folyó hó 19-én ilyen értelemben megtörténtek az első lépések. Vendéglős kartársaink közölték állástoglalásukat a munkásság vezetőivel, ezek ezt tudomásul vették, hogy azt társaikkal közlik.

Augusztus 22-én a munkásság éjjeli gyűlést tartott, amelyen igen lelkesítő beszédek hangzottak el, melynek hatásaképp a félrevezetett tömeg kimondotta a sztrájkot.

Szerdán reggel a munkásság nagy része egy a vendéglőkben, mint a kávéházakban nem lépett munkába. Első pillanatban a munkaadók nem tudva, mitévők legyenek, zárva tartották üzletüket, de a két testület agilis vezetőségeinek intézkedésére, még a szerdai délelőtti tolyamán mindenki kinyitotta és ahogy bírta, megkezdte üzemet. Kisegítő személyzet, családtagok, rokonok és vendégek vették fel a munkát, a főpincérek csaknem kivétel nélkül, különösen a Főpincérek Országos Egyesülete tagjai, helyükön voltak és megkezdtek a kiszolgálást.

Percek alatt a kávéházak és vendéglők viszszanyerték rendes képüket és a percek alatt el is dönt, hogy ez a sztrájk nem fog sikerrel járni.

Szerdán délután a Vendéglős Munkaadók Szövetsége, csütörtök délután a kávéos közgyűlésükön mondták ki, hogy a követeléseket nem teljesítik és üzemeiket továbbra is tartartják. A tárgyalások első előtétételének a munka haladéktalan megkezdését szabták.

A munkásság vezetői ez idő alatt az Okábnál szereztek információt annak állásfoglalásáról. Itt arról értesültek, hogy az Okáb a százalékos rendszer bevezetéséhez nem járul hozzá.

Már csütörtök délután és péntek reggel egyes üzemekbe visszaszivárogtak a munkások, a konyhaszemélyzet egyes helyeken munkába állott.

Péntek reggel a munkásvezérek kérelmére Andrejka főkapitányhelyettes vette kezébe az ügyet és felhívására a munkaadók hajlandóknak mutatkoztak a tárgyalásokat felvenni.

Az első megbeszélés a vendéglősipartestület helyiségében péntek délután történt, amelyen Gundel Károly és Keszezy Vince elnökök, Reiner Mór, Gárdonyi József, Losonczy Gusztáv, Kovács József alelnökök, Mészáros Győző előjárósági tag és a vendéglősök bizottságának tagjai vettek részt.

Gundel Károly az egyesült munkaadók nevében kijelentette, hogy a munkaadók érdemben csak akkor hajlandók tárgyalni, ha a munka az egész vonalon felvétetik. Minthogy a munkaadók ez álláspontjuktól eltérni nem voltak hajlandók, a munkásság képviselői ezt tudomásul vették és kijelentették, hogy ezt közölni fogják a munkásokkal.

Szombaton délután a munkásság ismét gyűlést tartott, amelyen kimondotta a munka megkezdését. Így még szombat délután, majd vasárnap reggel ismét kezdetét vette a normális munka.

Hétfőn délelőtt ismét megkezdődtek a tárgyalások a vendéglősipartestület helyiségében. A munkásság kérésére a tárgyalás anyaga kettéválasztatott és a kávéosokkal a tárgyalás kedden, tolyó hó 29-én, tartott meg.

A tárgyalás eredményét tartalmazó bérlajstromot lapuk más helyén közöljük.

A sztrájk kitörésével egyidejűleg megkezdődtek a röpcédulák terjesztése. A pincérség egy a munkássághoz, mint a közönséghez fordult ily röpiratokkal, ugyanezt tették a munkaadók is. Teljes objektivitással megállapíthatjuk, hogy míg a munkásság felhívását meglehetősen közöny kísérte, addig a munkaadóknak a vendégekhez intézett szövegét általános érdeklődés és megértés kísérte.

Ipartestületi közgyűlések.

I.

Amint már tettebb említettük, ipartestületünk tolyó évi augusztus 25-én az Országos Ipari Egyesület helyiségében rendkívüli közgyűlést tartott. A zsulolásig megtelt teremben kartársaink csaknem teljes számban megjelentek. A testvér vendéglősipartestületet Maloschik Antal alelnök képviselte. A közgyűlést Reiner Mór elnök nyitotta meg, ki jelentést tett az eddig történekről és a sztrájk állásáról. Elismeréssel emlékezett meg a közönség, a sajtó és a hatóságok támogatásáról, kérte a kartársakat, hogy igazságos küzdelmünkben tartsanak ki. A közgyűlés egyhangu lekesedéssel helyeselte elnök fejtegetéseit, majd Losonczi Gusztáv alelnök, Mészáros Győző, és Horváth Dezső indítványait elfogadva, kimondta, hogy a vezetőség eddigi eljárását helyesli, a Főpincérek Országos Egyesületének és a genti szövetségnek elismerését fejezi ki, a sajtónak és a hatóságoknak köszönetet mond. Ami

Dreher Antal
serfőzdéi R. T. Kőbánya.

TELEFON: JÓZSEF 58-11

DREHER-COGNAC

Special-, **-, V. S. O.-Cabinet

Városi iroda:
VIII., Mátyás-tér 15.

TELEFON: JÓZSEF 25-21

a munkásság követeléseit illeti, a közgyűlés lezegezi, hogy a százalékos rendszerhez semmi szín alatt nem járul, a jogos bérkövetelések iránt a munka felvétele után hajlandó tárgyalni.

A munkássághoz és a közönséghez szóló röpiratok szétosztása után a közgyűlés véget ért.

II.

Az ipartestület vezetősége az augusztus 28-án megállapított béregyezményt szeptember 1-én dr. Szlovák Pál iparhatósági biztos jelenlétében megtartott rendkívüli közgyűlés elé tarjastette.

Reiner Mór elnök a közgyűlés megnyitása után a jegyzőkönyv hitelesítésére Szántó Béla és Herz Sándor urakat kéri fel. Azután ismerteti a sztrájkmozgalom lefolyását és befejezését. A vezetőség Andrejka főkapitányhelyettes kezdeményezésére a munkásokkal a bértárgyalásokat felvette és a tárgyalások eredményét a közgyűlésnek előterjesztett bérlista képezi. Megjegyzi, hogy a hatalmi kérdések teljesen kikapcsoltattak. A vezetőség a lehetőség határáig ment, más megoldás lehetetlen volt. A közgyűlés van hivatva a vezetőség előterjesztése felett dönteni és egyben figyelmeztetni a kartársakat, hogy e megállapított bérek — elfogadás esetén — betartandók, továbbá a szabadnap megadása kötelező. Kéri előterjesztésének elfogadását.

Gál Arnold, Bodó Adolf, Strommer Nándor, Weingruber Ignác, Horváth Dezső és Gárdonyi József felszólalása után Losonczy Gusztáv alelnök az elnökség által elfogadott álláspontját bővebben ismerteti és a vezetőség előterjesztését elfogadásra ajánlja.

Az előterjesztett bérlista elfogadása után dr. Szlovák Pál iparhatósági biztos figyelmezteti a tagokat, hogy a bérszabályzat szigoruan betartandó, mert esetleges panaszoknál kénytelen lesz a bérmegállapodásnak érvényt szerezni.

Elnök meleg szavakkal méltatta a Főpincérek Országos Egyesületének a sztrájk alkalmával tanúsított magatartását és indítványozza, az egyesületnek jegyzőkönyvileg köszönetet kifejezni.

A közgyűlés az elnöki indítványt lelkesedéssel elfogadta.

Végül elnök a tagokat az Ujságírónap támogatására hívja fel s a közgyűlést berekeszti.

Munkabérek szabályozása kávéházi üzemekben

A Budapesti Kávésok Szövetsége a Budapesti Kávésipartestület elnökségével egyetértőleg a budapesti kávéházakban fizetendő munkabérek f. évi augusztus hó 28-tól kezdődőleg következőképp állapította meg:

I. A főpincérek alkalmazása úgy, mint a multban is szabad megegyezés tárgya.

II. Felsőszolgáló személyzet heti fizetése 800 K.

III. Felíró: tekintve, hogy állása bizalmi természetű, ezeknek szolgálati viszonya szabad megegyezés tárgya, azon megegyezéssel, hogy heti fizetésük 1200 koronánál kevesebb nem lehet és szolgálati beosztásuknak megfelelő élelmezés jár.

	C.	D.
	oszt. üzemekben	
	korona	

IV. Kávéfőzők; férfiak heti bére	2200	2500
----------------------------------	------	------

V. Kávéfőzők, nők heti bére	1500	1800
-----------------------------	------	------

VI. Segédszem. heti bére, férfiak	1100	1300
-----------------------------------	------	------

Segédszemélyzet heti bére, nők	950	1100
--------------------------------	-----	------

VII. Takarítónők heti bére mel-		
---------------------------------	--	--

lékkeseret nélkül	800	900
-------------------	-----	-----

Takarítónők heti bére mellékkere-		
-----------------------------------	--	--

settel	400	500
--------	-----	-----

Kenyeres, cukrász stb. heti bére 180 K és a megegyezéssel megállapított százalék.

Kisegítő Felsőszolgálók hétköznap 180 K, vasárnap 200 K.

A többi személyzet kisegítő díj tejében a heti bér egyharmad részét 10 százalék pótdíjjal kapja.

Ott, ahol a fizetések ebben a táblázatban megállapított összegnél már is magasabbak, azok le nem szállíthatók.

A kisegítő személyzet a periferiakon villamosköltséget kap.

Kötelező a szabadnap, a szezonületek kivételével.

A felmondás kölesönösen három nap, mely időre azonnali elbocsajtás esetén — amennyiben azonnali elbocsajtásra törvényes ok nem forog fenn, élelmezés megváltására napi 40 korona jár. Az erre vonatkozó nyilatkozatot a személyzet minden egyes tagja a felvételtkor mindenkor írásban kiállítja, illetőleg ilyen írásos nyilatkozatot kell aláírnia.

Ezek a fizetések f. é. augusztus 28-át követő fizetési napon lépnek életbe.

Horváth Nándor Löwenstein M. utóda
Évtizedek óta az ország legnagyobb szállodáinak, vendéglőinek és kávéházainak állandó szállítója, IV., Türr István-utca 7. Telefon: 11—48.

Püspöki uradalmi
bérpincé r. l. Dac
Központi iroda Budapest V.
Zrínyi u. 7.
Magyar palackbar különlegességek. — Telefon: 73-96 és 96-36.

Az ételek és italok kiszolgáltatásának szabályozása.

Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság f. é. augusztus 21-éről kel 5730/1922. OKÁB sz. rendelettel a vendéglőkben, kávéházakban és egyéb nyilvános jellegű étkezési üzemekben az ételek és italok kiszolgáltatását következőképpen szabályozta:

2. §. A vendéglők A), B), vagy C) csoportba soroztatnak be.

III. A kávéházak — még pedig azok, amelyek tulajdonosa vagy bérlője a vendéglői ipar üzére is jogosult, összes vonatkozásaikban — a jelen rendelet szempontjából a B) és a C) csoportok között oszlanak meg, az alábbi felosztás szerint:

A B) csoportba tartoznak azok a kávéházak, amelyek a segédszemélyzetten kívül 10-nél több alkalmazottat foglalkoztatnak.

A C) csoportba azok a kávéházak tartoznak, amelyek — ide nem értve a segédszemélyzetet — 10 vagy ennél kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak.

A más csoportba való áthelyezés, illetőleg magasabb ár megállapítása iránti írásbeli kérelmet kellően indokolva az illetékes ípartestületnél (ípartársulatnál) kell benyújtani. Ez a testület (társulat) a kérelmet megtehető javaslattal az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság elnökéhez terjeszti.

4. §. Minden nyilvános jellegű étkezési üzem tulajdonosa, illetőleg bérlője köteles naponként az étkezéshez étlapot kiállítani, amelyen tel kell tüntetni annak a csoportnak a megjelölését (2. §.), amelybe az étkezési üzem tartozik, a tulajdonos, illetőleg bérlő nevét, esetleg az étkezési üzem elnevezését, a kiszolgálás napját, valamint a kiszolgáltatásra kerülő összes ételek és italok árát. A kiszolgáltatásra kerülő borokat és azok árát az étlapon csak akkor kell feltüntetni, ha az étkezési üzem külön italtárjegyzéket nem tart, a sört azonban az egyes minőségek szerinti árával együtt az étlapon minden esetben fel kell tüntetni.

Minden nyilvános jellegű étkezési üzemben (I. az I. §-ban foglalt felsorolás) az étlapot (árlapot) feltűnő helyen ki kell függeszteni, úgy hogy az már a helyiségbe való belépés előtt is könnyen olvasható legyen.

5. §. Az étlapon kitüntetett árakhoz pótdíjat semmiféle címen (zene, tálalás, terítés, kiszolgálás stb.) sem szabad hozzászámítani. Nem számítható tel külön díj azért sem, ha a vendég szeszes italt nem fogyasztott. Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik arra az esetre, ha a vendég a magával hozott szeszes italt fogyasztotta: ebben az esetben ugyanis az üzem tulajdonosa elmaradt hasznának megtérítésül méltányos összeget (u. n. dugópénzt) felszámíthat.

Azoknak az ételeknek a rendelkezésénél, amelyeknek ára adagonként az étlapon ki nem tüntethető (pl. hal vagy gyümölcs nagyság szerint, stb.) a fogyasztót azok áráról előzetesen kell tájékoztatni vagy azok árát a tálra (tálcára) helyezett cédulán könnyen olvashatóan jelezni kell.

6. §. Abban az esetben, ha valamely nyilvános jellegű étkezési üzem terítéket (menut) szol-

gáltat ki, a terítéket az egyes fogások megnevezésével az étlapon tel kell tüntetni.

7. §. Minden nyilvános jellegű étkezési üzemben a fogyasztott cikkek áráról a fogyasztónak jegyzéket (számolólapot) kell kiállítani és átadni, amelyen a fogyasztó kívánságára a tételesen felszámított összegek mellé a fogyasztott cikkeknek az étlapon szereplő nevét is fel kell jelezni.

Az ételadagok súlyának ellenőrizhetése céljából minden étkezőhelyiségben a vendégnek kívánságára alkalmas hitelesített mérleget kell rendelkezésre bocsátani.

8. §. A nyilvános jellegű étkezési üzemek kötelesek mindazokhoz a kész és rendelésre készülő husételekhez, amelyekhez kórités hozzáadása az 1914. év előtt is szokásos volt, külön ár felszámítása nélkül legalább 15 dg., illetőleg 1½ dl. mennyiségben kóritést hozzáadni. A kóritéseket lehetőleg többféle minőségben »szabadon választható kóritések« elnevezése alatt az étlapon tel kell tüntetni és azok közül a fogyasztó szabadon választhat.

9. §. A nyilvános jellegű étkezési üzemek mind a déli, mind az esti étkezési időben, illetőleg mindazon alkalommal, amidőn az illető üzemek étlap szerint meleg ételeket szolgáltatnak ki, kötelesek üres főzeléket, valamint főzeléket feltéttel is kiszolgáltatni és az étlapon ezeknek árát feltüntetni.

A nyilvános jellegű étkezési üzem mindaddig köteles üres főzeléket és főzeléket feltéttel kiszolgáltatni, amíg — szárnyas és hal kivételével — bármilyen husételt kiszolgáltatt. Attól az időponttól tehát, amikor az üres vagy feltétes főzelék eltogyott, bármilyenü husételt — szárnyas és hal kivételével — kiszolgáltatni tilos. A feltételes főzelék kiszolgáltatásának kötelezettsége alól indokolt esetben az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság elnökétől felmentés kérhető. A felmentés iránti írásbeli kérelmet a 3. §. második bekezdése szerint kell benyújtani.

Ennek a §-nak a rendelkezései nem terjednek ki azokra a kávéházakra, amelyeknek tulajdonosa (bérlője) a vendéglői ipar üzére nem jogosult.

10. §. Az üres főzeléket legalább 3 dl., illetőleg 30 dg., a kóritést 1½ dl., illetőleg 15 dg. mennyiségben, feltétként pedig elkészített (sült vagy főtt) állapotban legalább 6 dg. sulyu csont nélküli hust vagy 10 dg. sulyu kolbászrut kell kiszolgáltatni. Kolbászrut azonban csak abban az esetben szabad feltétként kiszolgáltatni, ha az étlapon ugyanakkor választékul még egy huseltét is meg van jelölve, mely kétféle feltét közül a fogyasztó szabadon választhat.

Üres főzelékként ugyanaz a főzelékféle hetenként legfeljebb kétszer szolgáltatható ki.

11. §. A nyilvános jellegű étkezési üzemekben a levest legalább 2½ dl. mennyiségben kell kiszolgáltatni.

Kávéházi üzletvezető

állását változtatná.

Értesítést Baross-tér 16.

a házfelügyelőnél.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ujságírónap. A Magyarországi Ujságírók Egyesülete t. é. szeptember hó 7-én az ujságíró szanatórium javára Ujságíró napot rendez. Nem kell kartársaink figyelmét felhívunk a sajtó fontosságára és a sajtó munkásainak támogatására, hiszen a legutóbbi napokban láttuk, mily erős támasza volt igazságos küzdelmünknek a magyar sajtó párt- és politikai különbség nélkül. Erkölcsi kötelességünk, hálánk csekély jelekép, hogy amennyire tőlük telik, a nemes célu mozgalmat minél hathatósabban támogassuk. A rendezőség élén Tarján Vilmos kartársunk áll, ki mindent elkövet, hogy teledhetetlen szórakozást nyújtson a megjelenő vendégeknek. Jegyek ipartestületünk irodájában is kaphatók.

Nyilvános étkezőhelyiségek zárórája. A belügyminiszter még januárban rendeletileg szabályozta a nyilvános étkezőhelyiségek záróráját és azt az egész ország területére kiterjedő hatállyal éjjelutáni két órában állapította meg. A főkapitány most a helyi viszonyok tekintetbevételével a belügyminiszter fölhatalmazása alapján elrendelte, hogy Ujpest rendezett tanácsu város területén a nyilvános étkezőhelyiségek zárórája éjjelutáni egy óra, Rákospalota, Pestujhely, Káspeszt, Pestszentlőrinc, Erzsébetfalva és Csepel községek területén pedig szeptember 30-ig esti 11 óra, október 1-től március 31-ig pedig esti 10 óra. A rendelkezés megszegése szigorú büntetés alá esik.

A sörárak újabb szabályozása. A sörárak újabb szabályozása folytán az árak következőképp állapították meg:

Sör:	8 ^o	4 ¹ / ₂ dl.	délelőtt 36,	délután 39	korona
		5 ¹ / ₂ "	" 42,	" 45	"
11 ^o		4 ¹ / ₂ "	" 45,	" 48	"
		5 ¹ / ₂ "	" 51,	" 55	"
14 ^o		4 ¹ / ₂ "	" 54,	" 58	"
		5 ¹ / ₂ "	" 60,	" 65	"

Wittek Drogueria

**VI., Nagymező-utca
31. szám.**

Dusan felszerelt iaktár.

Telefon:
26-38.

**Kávésok és kávéházi alkalmazottak
10% engedmény.**

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége szeptember hó 7-én d. e. 10 órakor tartja a Royal-szálloda felhertermében XXII. évi rendes közgyűlését.

Kétezeröttszáz korona már egy csésze kávé Bécsben. Megirtuk, hogy a bécsi kávécsésze egy csésze »melanzs«, vagyis a tejes kávé árát 2000 koronára emelték fel. Bécs lakossága még fel sem ocsudott az ennek nyomán járó meglepetéséből és a kávécsésze máris újabb meglepetésről gondoskodtak. Elhatározták ugyanis, hogy a melanzs árát, a legujabb béremelésekre való tekintettel 2500 koronára emelik fel. A legutóbbi vasárnapon már ezt a keserű kávéit itták a jó bécsiek a kávéházakban.

A vakok Felsőerdősor-u. 30. sz. alatt levő műhelye a t. kávéháztulajdonos urak figyelmét felhívja székfonóüzemre, kefe- és kosáruira. Megrendelések telefonon is eszközölhetők. A befizetés székéért értékiüld és visszazállítja. Telefon: 171—25.

Ujságrámák. Annyi meddő próbálkozás után most a »Praktikus« ujságrámavállalat kívánja kartársaink ebbeli szükségletét kielégíteni. A vállalat az egyes kartársakat közvetlenül keresi fel és tesz ajánlatot. Felhívjuk kartársaink figyelmét az új vállalatra annál is inkább, mivel szolgáltatait díjmentesen ajánlja tel.

Elite-márka

Fiume Cognac Medicinal

„Fiume“ szójegyre különösen ügyelni!

Adriatika RT.

Iroda: Budapest, I., Fehérvári-út 9.
Telefon: József 88—09.

A MAGYAR SZALÁMIGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

RÉSZVÉNYSZALÁMIJA

frankfurti virslije és debreczeni kolbásza utolérhetetlen minőségű
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR-UTCA 37. SZÁM.

TELEFON: JÓZSEF 59—16.

TELEFON: JÓZSEF 59—16.

Lipcsei pincérsztrájk. Immár hatodik hete tart Lipcsében a szállodai, éttermi és kávéházi személyzet sztrájkja ugyancsak a százalékos rendszer bevezetése tárgyában. Egyik fél sem enged, de az egyes üzletekben tolyák az üzem. Kíváncsisággal várjuk a sztrájk eredményét.

Előfizetési felhívás

A »Magyar Kávésok Évkönyve« ebben az évben megkezdí második évfolyamát. Az évkönyv mult évi sikere azzal biztat, hogy ebben az évben is hasonló megértésre találunk annál is inkább, mivel azt kibővítve, sokkal bővebb terjedelemben, mint

Magyar Kávésok, Vendéglősök és Korcsmárosok Évkönyvét

bocsátjuk közre.

A szerkesztésben lapunk szerkesztőjén és dr. Havas Nándor budapesti kávéiparrestületi titkáron kívül ez évben Pösch Gyula, a Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének titkára, a »Fogadó« című szaklap szerkesztője vesz részt, aki mint az ipari élet régi munkása bőséges tapasztalatokkal rendelkezik a szakmában.

Nem akarunk ígéretet tenni, ígéretek nélkül is hasznosat és jót akarunk nyújtani a magyar kávé- és vendéglősipar üzőinek.

Felvesszük az évkönyvbe mindazokat az újabb intézkedéseket, amelyek ez év folyamán kiadattak, hogy mindenki könnyű szerrel tisztában lehessen minő terhek és kötelezettségek terhelik.

Természetesen teljes címtár fogja kiegészíteni évkönyvünk tartalmát.

Az évkönyv előfizetési ára gyakorló kávéosoknak és vendéglősöknek, — tekintettel a nyomda- és papírárak nagy drágaságára, — 250 korona. Megjelenés után 350 korona.

Felkérjük érdeklődő olvasóinkat, hogy megrendeléseiket, mielőbb küldjék be, mert csak korlátozott számú példányt nyomtatunk.

A Magyar Kávésok, Vendéglősök és Korcsmárosok Évkönyvének szerkesztősége.

Feljegyzési könyvek, pénztári iverk, bor- és forgalmi adó nyilvántartási könyvek. Figyelmeztetjük kartársainkat, hogy a luxusadó nyilvántartására szolgáló pénztári iverk, valamint feljegyzési könyvek, amelyek már a forgalmi adó nyilvántartására és lerovására is be vannak rendezve, elkészültek és irodáinkban a kartársak rendelkezésére állanak.

Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvénytársaság.

Rovatvezető: Molnár Gyula igazgató.

Üzleti és irodai órák d. e. 8 - 12. Telefon József 92 - 77

Kávépörkölő.

A Budapesti Kávésok Áruforgalmi Rt. az ipartársulati házban egy a legmodernebbül felszerelt elektromos hajtásra berendezett gázüzemű kávépörkölő-berendezést állított fel, mely üzem felszerelési munkái most vannak befejezés alatt. Természetesen a kávéosság részéről ezen pörkölő-üzemmel szemben a legnagyobb érdeklődés mutatkozik, rövidesen tehát vállalatunk már abban a helyzetben lesz, hogy állandóan friss pörkölt kávéval állhat a kávéosság rendelkezésére és a pörkölőüzem beállításával az összkávéosság bekapcsolása folytán már most meg fognak szünni azok az anomáliák, melyek a kávépörkölés körül a budapesti piacon hosszú idő óta fennállnak. Vállalatunk különben módot fog nyújtani a kávéosoknak arra, hogy a nyers állapotban vásárolt kávé minimum, egyszerűen csak a regnket fedező költségmegtérítése ellenében kívánságukra saját maguk üzemünkben megpörkölhessék.

Bor.

Ertesítjük feleinket, hogy a váci püspökség borpincészetének borait bevezettük.

Hordók, demionok vásárlása.

Szükségünk van nagyobb mennyiségű kifogástalan állapotban lévő üres hordókra, demionokra és egyéb üres edényekre. Amennyiben tehát feleink ilyenek felett rendelkeznek és azokat eladni szándékoznak, sziveskedjenek ezt nálunk bejelenteni.

Üres edények.

Felkérjük ezuton is feleinket, hogy a szállításainknál felhasznált üres hordókat a szállítás napjától számított legkésőbb négy héten belül, míg az üres üvegeket és egyéb edényeket két héten belül okvetlenül szállítsák vissza raktárunkba, mert ellenkező esetben nem vállalhatunk felelősséget azért, hogy az edényekért felszámított betétet teljes egészében visszafizetjük.

Befőttek.

Ugyancsak ezuton is tudomására hozzuk feleinknek, hogy a Weisz Manfréd-féle konzervgyárnál nagyobb mennyiségű befőttest kötöttünk le, amelyek kiváló minőségükről közismertek. E befőtteket a mindenkor legelőnyösebb nagybani napi áron bocsátjuk teleink rendelkezésére.

Főpincérek Országos Egyesülete.

Felhívás!

A Főpincérek Orsz. Egyesülete felhívja mindazon tagjait, akik a (Király-utcai) Szövetségnek vagy a Keresztény Szociális Pincéregyesületnek tagjai, hogy csak abban az esetben maradhatnak a Főpincérek Orsz. Egyesületének tagjai, amennyiben a tenti szervezetekből kilépnek s ezen kilépésüket a t. évi szeptember 5-én megtartandó választmányi ülésen igazolják.

PALUGYAY PEZSGŐ

Legujabb különlegesség: „Hobé Grand Monarque“.

HOBÉ

LIKÖRKÜLÖNLEGESEGEK

- Triple Sec
- Curacao
- Cherry-Brandy
- Kristálykömény
- Cacao
- Vanilla
- Maraschino
- Mocca
- Elixír

TELEFON: 14-94

≡ OBÉTINE

Hobé Damase és Társa
francia rendszerű nagy szeszárupároló Rt.
Budapest: Gyár és iroda VI., Lomb-utca 11.

Groosy
udvari cukrász
Budapest

VI. TELERŐSÖRÖZŐ 2)

AJÁNLJA A LEGUJABBAN KÉSZÜLŐ KÜLÖNLEGES
DESSERT-SÜTEMÉNYEIT, KÜLÖNLEGES
Tortáit és csomagolt Csokoládé - különlegességeit
a legutányosabb viszonteladási árak mellett. Telefon 170-46

Villamos világítás

Motorok, ventilátorok, csillárok szerelését, javítását és jókarban tartását s minden a szakmába vágó munkálatokat lelkiismeretesen végez és jutányosan vállal

Poillák Béla hat. eng. villanyszerelő
Sziv-utca 60. Tel. 42-46.

HAZAI IPAR

..VÉDJELOV..

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI
BUDAPEST

FIGYELJÜNK!

Piatnik Nándor és fia budapesti magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára!

Óvakojunk a rossz utánzásoktól

Magyar játékkártyagyár Rt.

Piatnik Nándor és fiai
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.
TELEFON: József 10-63.
Alapítattott: 1824.

HAZAI IPAR

..VÉDJELOV..

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI
BUDAPEST

Minden előkelő kávéházban
a nyári idényben

Susy-féle küsitő italokat

a vendégeknek felszolgálnak

TÖRLEY

TALISMAN

Idény (nyári) üzletek

éttermek, kávéházak, büffek, fürdő- és sporttelepek részére
asztalterítőket, törölruhákat, pincérka-
bátokat mérsékelt köl-
csöndijért szállít és megrendeléseket még elfogad a
„HATYU“ Fehérnemű Kölcsönző Vállalat,
V., Katona József-u. 41. (Margit-hídnál). Telefon 159-60 és 46-86.

Vendégülösök, korcsmárosok és kávéosok figyelmébe!

Üveg és porcellán árak nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók

IFJ. GRÜNWARD MÓR

üveg és porcellán nagy raktárában
Budapest, IV., Ferencz József rakpart 6 szám
(a Ferencz József-híd közelében.)

FRANÇOIS
PEZSGŐ

Crémant Rosé
Transylvania sec